RİB’Î BİN HIRAŞ (radıyallahü anh)

Tabiînden meşhûr bir hadîs âlimi. Künyesi Ebû Meryem’dir. Doğumu bilinmemektedir. 104 (m. 722) senesinde, Ömer bin Abdülazîz’in vâliliği zamanında, vefât etti. Üç kardeş idiler. Bunlar, Rib’î, Rebî’ ve Mes’ûd’dur. Namazını Humeyd bin Abdurrahmân bin Zeyd kıldırdı. Rib’î bin Hırâş, sağlığında, Şam’a geldi. Cabiye denilen yerde Hazreti Ömer’in hutbesini dinledi.

Hazreti Ömer, Hazreti Ali, İbn-i Mes’ûd, Ebû Mûsâ, İmrân bin Husayn, Huzeyfet-ül-Yemân (r.anhüm) ve başkalarından hadîs-i şerîf rivâyet etmiştir. Ondan da, Abdülmelik bin Umeyr, Ebû Mâlik el-Escâî, Şa’bî, Nuaym bin Ebî Hind, Mansûr bin Mu’temir, Husayn bin Abdurrahmân ve daha birçok zâtlar (r.anhüm) hadîs-i şerîf bildirmişlerdir.

Hakkında âlimlerin buyurdukları:

Iclî (radıyallahü anh) babasından bildirdi: “Rib’î, hadîs ilminde sika (güvenilir) bir âlimdir. Onun hiç yalan konuştuğu duyulmamıştır. Onun iki oğlu vardı. Bunlar Haccâc’a karşı geldiklerinden gizlenmişlerdi. Haccâc ise, onları arıyordu. Haccâc’a, “Onun babası hiç yalan konuşmaz. Ona bir adam gönderirseniz, çağırıp, gelir” dediler. Haccâc da, öyle yaptı. Rib’î (radıyallahü anh) geldi. Haccâc, ona oğullarının nerede olduğunu sordu. O da evde olduğunu söyledi. Haccâc, onun doğru konuşmasından memnun olup, her iki oğlunu da affetti.”

Haris el-Ganevî dedi ki: “Rib’î’yi yıkayan zât dedi ki: “Biz onu yıkarken gördük, yüzü gülümsüyordu.”

Rib’î bin Hirâş’ın (radıyallahü anh) bildirdiği hadîs-i şerîflerden ba’zıları:

Huzeyfet-ül-Yemânî’den (radıyallahü anh) rivâyetle bildirdi: Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdu ki: “Sizin üzerinize öyle bir zaman gelecek ki, o vakit şu üç şeyden daha kıymetli bir şey olmayacak: Birincisi, insanın kendisi ile yalnızlığını giderebileceği samimi bir dost, ikincisi, helâl para, üçüncüsü, sünnet-i seniyye’ye yapışıp, onunla amel etmek.”

“İyiliğin hepsi sadakadır.”

Resûlullah efendimiz şöyle buyurdular: “Melekler, sizden öncekilerden birinin rûhunu karşıladılar. “Hayır nâmına bir iş yaptın mı?” diye sordular. O da “Öyle bir şeyim yok” diye cevap verdi. Onlar bu defa “Bir düşün bakalım” dediler. O zât: “Ben herkese veresiye mal verir, hizmetçilerime: Fakîr ve sıkıntıda olanlara mühlet vermelerini, zengine de müsamaha göstermelerini emrederdim” dedi. Bunun üzerine Allahü teâlâ; “O kulumu affettim” buyurur.”

“Utanmıyorsan istediğini yap.”

Hazreti Ali hutbe okurken dinledim. O şöyle diyordu: “Resûlullah (aleyhisselâm) buyurdu ki: “Bana iftira etmeyiniz. Çünkü kim bana iftira ederse, Cehenneme girer.”

¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾¾

1) El-A’lâm cild-3, sh. 236

2) Tehzîb-üt-tehzîb cild-3, sh. 236

3) Târîh-i Bağdâd cild-8, sh. 433

4) Hilyet-ül-evliyâ, cild-4, sh. 367

5) Vefeyât-ül-a’yân cild-2, sh. 300

6) Tabakât-ı İbn-i Sa’d cild-6, sh. 127